

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 185/2016-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. marca 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj namietaného porušenia čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 5 K 162/2002 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obo 19/2014 z 22. mája 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. marca 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“), ako aj porušenie čl. 144 ods. 1 ústavy postupom Krajského súdu

v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 K 162/2002 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Obo 19/2014 z 22. mája 2014.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že najvyšší súd napadnutým uznesením sp. zn. 5 Obo 19/2014 z 22. mája 2014 potvrdil rozvrhové uznesenie krajského súdu č. k. 5 K 162/2002-753 z 11. februára 2014, ktorým krajský súd rozdelil sumu získanú speňažením konkurznej podstaty úpadcu [REDAKOVANÉ] v konkurze, [REDAKOVANÉ], a ktorým okrem iného rozhodol, že pohľadávka sťažovateľa ako veriteľa proti podstate v sume 11 406,85 € nebude uspokojená z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov.

Sťažovateľ tvrdí, že najvyšší súd sa „v skutočnosti vôbec nevenoval niekoľkostranovým námietkam sťažovateľa uvedeným v odvolaní, v ktorých sťažovateľ podrobne odôvodnil, prečo považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa za nesprávne a neobjektívne, prečo podľa neho nie sú argumenty súdu prvého stupňa pravdivé, poukazoval na rozpory a významné skutočnosti, v ktorých prvostupňový súd pochybil, no aj napriek tomu sa porušovateľ k dôvodom a argumentom samotného odvolania sťažovateľa nijako nevyjadril, len stroho konštatoval, že sa plne stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa“.

Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu sťažovateľ považuje za „natolko nejasné a neúplné, že overenie správnosti výroku je nepreskúmateľné, pričom sťažovateľ sa domáha minimálne aspoň svojho ústavného práva dozvedieť sa o dôvodoch takéhoto nezákonného rozhodnutia. Z dôvodu, že sa tak nestalo, sťažovateľ má za to, že jeho ústavné právo na spravodlivý súdny proces bolo porušené.“.

Sťažovateľ zastáva názor, že jeho neuspokojená pohľadávka je „chránená ustanovením čl. 20 ods. 1 ústavy“, keďže ju považuje za nevyplatenú mzdu, ktorú mu úpadca ako zamestnancovi nevyplatil.

Sťažovateľ taktiež pripomenul, že konanie krajského súdu vedené pod sp. zn. 5 K 162/2002 začalo v roku 2002. Ústavný súd pritom v tejto veci už v roku 2009 konštatoval porušenie práv sťažovateľa v súvislosti so zistením „priet’ahu“, a pretože od predošlého rozhodnutia ústavného súdu považuje sťažovateľ dobu trvania konania opäť za neprimeranú, zastáva názor, že „*porušovateľ opakovane porušuje ústavu spôsobuje priet’ah v konaní, právnu neistotu a napl’ňa porušenie čl. 144 ústavy v celom rozsahu*“.

Sťažovateľ zhrnul, že „*má jednoznačné za to, že v predmetnom konkurznom konaní došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru, ako aj dodatkového protokolu čl. 1 keď mu rozhodnutím a postupom porušovateľa bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že sa jeho odvolaním v kvalitatívne plnohodnotne hmotnoprávne i procesnoprávne vôbec nezaoberal*“.

Podľa názoru sťažovateľa možno konštatovať, že „*skutkové a právne názory, o ktoré porušovateľ oprel svoje rozhodnutie, nemožno z ústavného hľadiska považovať za udržateľné a ospravedlniteľné, keďže rozhodnutím a postupom porušovateľa došlo k porušeniu princípu rovnosti zbraní*“.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil, že:

„*1. Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1, čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo a právo na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a... čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sťažovateľa [REDAKOVANÉ] ... postupom Krajského súdu Košice v konaní 5 K 162/2002 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho sp. zn. 5 Obo 19/2014 zo dňa 22. 05. 2014, bolo porušené.*

2. Nariadiť Krajskému súdu Košice, aby mi vyplatil mzdu aj s príslušenstvom tak, ako je to v právoplatných rozsudkoch v mene Slovenskej republiky, Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho sp. zn. 5 Obo 19/2014 zo dňa 22. 05. 2014

zrušiť a vec sa vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie, ktoré musí byť zákone spravodlivé a ústavné.

3. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] priznať spravodlivé zadostučinenie za 22 rokov právnej neistoty porušovania základných práv a medzinárodného dohovoru... priznať vo výške... 497 908 Eur, to do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

Zároveň sťažovateľ navrhol, že „ak je potrebné, nech ústavný súd ma oslobodí od súdnych poplatkov, nech mi prideli právneho zástupcu na ochranu mojich práv a záujmov, nech ústavný súd zaradi moje podanie do vyššej rýchlosti vybavovania nakoľko sa jedná o opakovanie porušovania mojich ústavných práv a prípad ani po 20 rokov nie je skončený, nech ústavný súd SR vydá predbežné opatrenie, že až po vydaní nálezu môže Krajský súd ukončiť konkurzné konanie...“.

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu návrhu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva vlastniť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného (čl. 46 ods. 1 ústavy), práva na spravodlivé súdne konanie (v čl. 6 ods. 1 dohovoru) a práva na ochranu majetku (čl. 1 dodatkového protokolu), ako aj namietané porušenie čl. 144 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 K 162/2002 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obo 19/2014 z 22. mája 2014.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 144 ods. 1 ústavy sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva...

1. K namietanému porušeniu práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obo 19/2014 z 22. mája 2014

Ústavný súd v prvom rade pripomína, že jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Sťažnosť smeruje proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obo 19/2014 z 22. mája 2014. Podľa zistenia ústavného súdu napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a spolu s ním aj uznesenie krajského súdu č. k. 5 K 162/2002-753 z 11. februára 2014

nadobudlo právoplatnosť 16. júna 2014. Sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená (osobne do podateľne) 6. marca 2015. Na prvý pohľad je teda zrejmé, že sťažnosť bola doručená ústavnému súdu v značnom časovom odstupe po uplynutí ustanovenej dvojmesačnej lehoty od právoplatnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, teda oneskorene. Z tohto dôvodu ju bolo potrebné v tejto časti (namietané porušenie označených práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obo 19/2014 z 22. mája 2014) odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

2. K namietanému porušeniu práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 K 162/2002

Pokiaľ ide o namietaný postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 K 162/2002, vzhľadom na značnú nejasnosť sťažnosti v tomto smere bolo náročné ustáliť, v čom konkrétne v tejto súvislosti vidí sťažovateľ zásah do jeho základných práv.

2.1 Z obsahu odôvodnenia sťažnosti vyplýva, že v jeho podstatnej časti sťažovateľ namieta zásah do svojich práv nesprávnosťou rozhodnutia krajského súdu, ktorým rozdelil sumu získanú speňažením konkurznej podstaty, t. j. nesprávnosťou rozhodnutia č. k. 5 K 162/2002-753 z 11. februára 2014. Uvedené rozhodnutie však bolo na základe odvolaní účastníkov konania (aj sťažovateľa) najvyšším súdom potvrdené ako správne.

V takom prípade bráni preskúmaniu tohto prvostupňového rozhodnutia ústavným súdom princíp subsidiarity vyjadrený v čl. 127 ods. 1 ústavy („... *ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd*“), z ktorého vyplýva, že každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí požiadať o ochranu tohto práva ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, IV. ÚS 380/04, III. ÚS 5/05). V danej veci to bol najvyšší súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný základným právam sťažovateľa poskytnúť ochranu, ak by v rámci druhostupňového konania zistil, že zo strany krajského súdu došlo k ich porušeniu.

Za týchto okolností je potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

2.2 V ďalšej časti odôvodnenia sťažnosti sťažovateľ poukázal aj neprimeranú dĺžku trvania konania po rozhodnutí ústavného súdu z roku 2009, ktorým „*ústavný súd zistil prietáh v konaní*“. V tejto súvislosti sťažovateľ konštatoval, že krajský súd „*opakovane porušuje ústavu spôsobuje prietáh v konaní, právnu neistotu a naplňa porušenie ústavy čl. 144 v celom rozsahu*“. Prípadnému namietaniu zásahu do základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov však nezodpovedá petit sťažnosti (návrh rozhodnutia), ktorým je ústavný súd v zmysle § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde viazaný a v ktorom, v prípade sťažovateľa, absentuje označenie tomu zodpovedajúceho ustanovenia ústavy (čl. 48 ods. 2 ústavy), ktoré sa vzťahuje na problematiku prietáhov v postupoch všeobecných súdov. Je pravdou, že za porušený sťažovateľ označil aj čl. 6 ods. 1 dohovoru, avšak nie v súvislosti s neprimeranou dĺžkou trvania konania, ale v súvislosti so spravodlivosťou konania, princípom rovnosti účastníkov konania a právom na kontradiktórne konanie. Sťažovateľ teda nenamietal porušenie relevantného základného práva.

Vzhľadom na uvedené je sťažnosť sťažovateľa v tejto časti zjavne neopodstatnenou, čo je dôvodom na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2.3 Navyše, je pre úplnosť potrebné dodať, že jednoznačným dôvodom podania sťažnosti sťažovateľa ako celku ústavnému súdu je jeho nespokojnosť s tým, že jeho pohľadávka proti podstate bola zaradená medzi pohľadávky, ktoré z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov neboli uspokojené. Keďže o tomto bolo právoplatne rozhodnuté 16. júna 2014 (nadobudnutím právoplatnosti uznesenia krajského súdu č. k. 5 K 162/2002-753 z 11. februára 2014 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obo 19/2014 z 22. mája 2014), javí sa sťažnosť v tejto časti (vo vzťahu k postupu krajského súdu) aj ako podaná oneskorene (obdobne pozri bod 1 tohto odôvodnenia), čo je dôvod, pre ktorý je

potrebné ju odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre oneskorenosť jej podania.

Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých sa odmietnutím sťažnosti stalo bezpredmetným.

Z rovnakého dôvodu (odmietnutie sťažnosti) ústavný súd nepristúpil k odstraňovaniu nedostatku zákonom predpísanej náležitosti, ktorou je povinnosť právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2016